

Dosarul nr. 1ra-760/2021

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Toma Nadejda
Boico Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Lilia Sîrbu, în care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

VACARCIUC Igor Xxxxx, *născut la
xx xxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în s.
Xxxxxxxx - Xxxxxx, str. XXXXXXXXXXXX, nr. xx, r-nul
Xxxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.03.2019 – 25.05.2020;

Instanța de apel: 16.09.2020 – 09.11.2020;

Instanța de recurs: 20.01.2021 – 15.03.2021.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 25 mai 2020, Vacarciuc Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 192 alin. (1)

Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 37 500 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, *Vacarciuc Igor*, la 02 aprilie 2018, ora exactă nefiind stabilită, acționând în scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor din avutul altei persoane, tainic, din buzunarul scurtei lui Jerep Aurelia, care se afla în vizită la domiciliul acestuia, situat în s. XXXXXXXX - XXXXX, r. XXXXXXXX, i-a sustras telefonul mobil de model „Samsung J-2” cu costul de 2797 lei, sumă care în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 54 din 17.01.2018, constituie 2. 19 salarii medii lunare pe economie pentru anul 2018, pe care l-a însușit.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către *inculpatul Vacarciuc Igor*, care a solicitat repunerea în termen, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie declarat nevinovat.

În motivarea apelului, a invocat, că:

- cu sentința din 25.05.2020 emisă de Judecătoria Cimișlia, a făcut cunoștință la 22 iunie 2020, prin intermediul Poștei Moldovei cu scrisoare recomandată cu aviz;

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că el, a comis infracțiunea prevăzută de art. 192 alin. (1) Cod penal. Există probe suficiente care stabilesc cu certitudine lipsa în acțiunile sale a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal;

- declarațiile martorului Raileanu Iacob au fost apreciate critic deoarece ele nu au putut fi verificate în ședința de judecată în raport cu alte probe, iar declarațiile părții vătămate care tot nu pot fi verificate în raport cu alte probe, au fost reținute de instanța de judecată;

- telefonul respectiv l-a găsit și îi poate fi incriminat doar faptul că nu l-a predat la poliție;

4. Prin decizia Colegiului Judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2020, apelantul a fost repus în termenul de declarare a apelului, admis apelul și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a încetat procesul penal pornit în privința lui Vacarciuc Igor pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, apelul în cauză a fost declarat de inculpatul Vacarciuc Igor în termen de 15 zile de la data comunicării sentinței integrale și anume la data de 29 iunie 2020, cu respectarea cerințelor prevederilor legale, cu referire la procedura de declarare a apelului de către participantul care a absentat de la judecarea cauzei în instanța de fond.

Cu referire la cererile înaintate de către inculpat și partea vătămată privind încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în temeiul art. 109 Cod penal, Colegiul judiciar a conchis că acestea urmează a fi admise, iar recomandările Curții Supreme de Justiție invocate de procuror sunt irelevante speței, deoarece inculpatul beneficiază de prevederile legale privind încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în temeiul art. 109 Cod penal.

Colegiul judiciar a constatat că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc în absența inculpatului, prin urmare acesta nu a fost în posibilitate de exercitare a dreptului său de a se împăca cu partea vătămată în temeiul art. 109 Cod penal și a beneficia de efectele împăcării, adică încetarea procesului penal pentru acest temei.

Astfel, prin declararea apelului de către inculpatul absent de la judecarea cauzei în instanța de fond, s-a declanșat o continuare a judecării cauzei în fond, din care considerente aspectele de fapt și de drept ridicate în fața instanței de apel urmează să fie soluționate potrivit prevederilor art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală unde este stipulat că la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță.

Citând prevederile ar. 109 Cod penal, Colegiul judiciar a stabilit că inculpatului Vacarciuc Igor i se impută săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal, faptă ce se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani și care potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, se clasifică ca infracțiune ușoară.

Colegiul a conchis că restricții la aplicarea actului de împăcare lipsesc, nu sunt temeiuri de a respinge cererile de împăcare înaintate de partea vătămată Jerep Aurelia și inculpatul Vacarciuc Igor în fața instanței de apel, drept urmare sunt aplicabile normele procesuale care reglementează efectele actului de împăcare.

Totodată, instanța de judecată a notat prevederile art. 285 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, potrivit cărui *încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)-9) din prezentul cod*, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că: plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat - în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea.

În concluzie, instanța de apel a statuat că apelantul urmează a fi repus în termenul de declarare a apelului, cererea de apel depusă de inculpatul Vacarciuc Igor, urmează a fi admisă cu casarea integrală a sentinței vizate în cauza penală în

privința lui Vacarciuc Igor, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Lilia Sîrbu, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea integrală a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conținutul cererii de recurs, recurentul menționează că:

- împăcarea nu poate fi aplicată la etapa examinării cauzei în instanța de apel. Legiuitorul a stabilit concret etapele procesului penal la care există posibilitatea împăcării părților, acestea sunt- faza urmăririi penale și examinării cauzei în prima instanță;

- la acest compartiment e de menționat că, la faza de urmărire penală și examinarea cauzei în instanța de fond, inculpatul Vacarciuc I. nu a recunoscut vinovăția, nu a recuperat prejudiciul cauzat și nu a solicitat încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților;

- în cererea sa de apel inculpatul a solicitat anume achitarea din motivul lipsei elementelor infracțiunii;

- instanța de apel greșit și neîntemeiat a încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a depus referință privitor la opinia asupra recursurilor declarate.

Procurorul a menționat că pledează pentru respingerea recursurilor declarate ca fiind vădit neîntemeiate.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul procurorului urmează a fi admis cu casarea totală a hotărârii atacate și menținerea sentinței, pe motiv că apelul a fost greșit admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Instanța de recurs examinează recursul prin prisma prevederilor art. 424 Cod de procedură penală, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocate de recurent și motivelor pe care a statuat la argumentarea recursului ordinar.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea prevederilor art. 414, 417 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală și a confundat cazurile de aplicare a prevederilor art. 109 Cod penal și 276 Cod de procedură penală.

Or, conform jurisprudenței naționale, într-un proces penal, pornit în cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 109 Cod penal și art. 276 Cod de procedură penală, perioada până la care poate să intervină împăcarea părților, este diferită.

Astfel, conform alin. (2) art. 109 Cod penal, împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare. Conform alin. (5) art. 276 Cod de procedură penală, împăcarea produce efecte doar dacă intervine până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Prin reglementarea în art. 109 Cod penal a *momentului până când poate avea loc împăcarea părților*, legiuitorul a avut în vedere că momentul final, este atunci când cauza se judecă de către instanța de fond, când completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Prin urmare, până la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art. 109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de alin. (1) art. 276 Cod de procedură penală.

Astfel, împăcarea părților poate interveni, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod de procedură penală, din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Conform Codului de procedură penală Titlului II, intitulat “JUDECATA”, cuprinde capitolele I-VI. Dintre acestea, Capitolul III reglementează judecarea cauzei penale în prima instanță, procedură, care este descrisă în amănunte în patru secțiuni. Secțiunea a 4-a este dedicată anume unei faze speciale a procedurii de judecare- “Deliberarea și adoptarea sentinței”.

Prin urmare, până la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art. 109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de alin. (1) art. 276 Cod de procedură penală.

Imposibilitatea de a admite împăcarea părților la următoarele căi a procesului penal, cai ordinare de atac – Apelul și Recursul, rezultă din prevederile art. 230 Cod de procedură penală, care stipulează în alin. (2) că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Fazele următoare a judecării cauzei sunt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărârii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților, potrivit legii materiale și procesual penale.

La caz, instanța de apel ar fi fost în drept să aplice instituția împăcării părților doar în cazul în care prima instanță nu ar fi admis împăcarea părților deși legea permitea și părțile au făcut declarațiile respective privitor la împăcare, însă prima instanță a omis să soluționeze această chestiune.

Însă, din conținutul materialelor dosarului, rezultă că, în ședința de judecată a instanței de fond din 05 august 2019, inculpatul Vacarciuc Igor, fiind prezent, nu a făcut nici o declarație privitor la împăcarea părților, totodată, solicitând examinarea cauzei în procedură generală. Următoarea ședință de judecată a fost stabilită pentru data de 01 octombrie 2019, inculpatul fiind înștiințat, contra semnătură despre aceasta, nu s-a prezentat, fiind dispusă aducerea silită a lui, după care anunțarea în căutare și dispusă examinarea cauzei în lipsa acestuia (*f.d 144-149, 162-163, 169-171, vol. I*).

Depunând apel, inculpatul Vacarciuc Igor, la fel nu a făcut careva mențiune privitor la împăcare, solicitând achitarea, din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii (*f.d. 195-195, vol. I*).

Pe cale de consecință, Colegiul lărgit notează că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (pct. 4. din decizie) a încetat procesul penal în baza prevederilor art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților, nefondat, deoarece în circumstanțele vizate împăcarea părților este posibilă doar când cauza se judecă de către instanța de fond și până când completul s-a retras pentru deliberare, iar faptul că examinarea cauzei în prima instanță a continuat în lipsa inculpatului, care s-a eschivat de la prezentarea în fața instanței de judecată, nu poate fi apreciată drept o circumstanță care ar permite instanțelor superioare, aplicarea instituției împăcării părților în cazurile prevăzute de art. 109 Cod penal.

În această ordine de idei, instanța de recurs concluzionează că, instanța de fond corect a conchis că învinuirea adusă lui Vacarciuc Igor este bazată pe probe ce confirmă vinovăția acestuia.

Prima instanță a verificat sub toate aspectele, complet și obiectiv probele administrate în cauza penală, prin analiza profundă a acestora și coroborarea lor cu alte probe, apreciindu-le în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității fiecărei probe în parte și just a ajuns la concluzia de vinovăție a lui Vacarciuc Igor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal, și anume pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, genți sau alte obiecte prezente la persoană.

În opinia Colegiului, întemeiat și argumentat sunt puse la baza sentinței pronunțate de prima instanță declarațiile părții vătămate Jerep Aurelia; martorului Railean Iacob; plângere înaintată de către Jerep Aurelia către IP Cimișlia la data de 11.04.2018, înregistrată sub nr. 127, potrivit căreia la data de 02.04.2018 aflându-se în ospeție la familia Vacarciuc Igor i-au sustras telefonul mobil de model Samsung J2 (f. d. 14); cererea cet. Jerep Aurelia depusă la IP Cimișlia la data de 04.04.2018 înregistrată sub nr. 870 prin care solicită organele de poliție să ia măsuri pe faptul că la data de 02.04.2018 a pierdut telefonul mobil de model Samsung J2 (f. d. 15); act de predare- primire nr. 984172472 al telefonului mobil Samsung J2 procurat de către partea vătămată (f.d. 20); contract de împrumut nr. 984172472 semnat de către pătimită pentru procurarea telefonului mobil Samsung J2 (f.d. 22); proces- verbal de consemnare a monitorizării conexiunilor comunicațiilor telefonice și electronice din 04.01.2019 (f.d. 54); ordonanță și proces- verbal de ridicare a telefonului mobil de model „Samsung J-2” de la Vacarciuc Igor din 04 ianuarie 2019 (f.d. 56-57); proces- verbal de examinare a telefonului mobil de model ”Samsung J-2”. Planșe fotografice (f.d. 58- 62).

Colegiul consideră că probele indicate sunt pertinente, concludente și veridice, iar în ansamblu coroborează între ele și nu trezesc careva dubii.

Starea de fapt și de drept stabilită în sentință concordă cu circumstanțele constatate și probele administrate de prima instanță, iar acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 192 alin.(1) Cod penal.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârea instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Astfel, Colegiul reține că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată având în vedere că apelul părții apărării greșit a fost admis, prin casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe în privința lui Vacarciuc Igor care la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 61,75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de persoana inculpatului, ce se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și anterior a fost condamnat, antecedentele penale fiind stinse, ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

Prin urmare, Colegiul menționează că prima instanță a pronunțat o sentință legală, întemeiată și motivată și în atare situație, se concluzionează, că apelul declarat de către inculpat a fost greșit admis, iar recursul declarat de procuror este

întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei recurate și menținerea sentinței instanței de fond.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Lilia Sîrbu, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 noiembrie 2020, în privința inculpatului VACARCIUC Igor Xxxxx, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 25 mai 2020 în privința inculpatului VACARCIUC Igor Xxxxx.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 aprilie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

Toma Nadejda

Boico Victor